

Landelijke Bewonersdag

Enthousiasme en ongeduld

Vlammende betogen en inspirerende bewonerspresentaties. Op 1 november is de Landelijke Bewonersdag: Werk in Uitvoering gehouden. Bijna 1.000 mensen waren er uit het hele land kwamen naar de Jaarbeurs in Utrecht. De dag werd georganiseerd door het LSA samen met het ministerie van Vrom/WWI, De Woonbond en Aedes.

De grote hal in de jaarbeurs stroomt vol. Met bussen tegelijk komen de bezoekers aan. Vele verschillende dialecten klinken door elkaar heen. Iedereen loopt rond door de hal over de markt. Wat hebben die te bieden en wat is daar te doen? De aanbieders op de kramen zijn organisaties die iets kunnen betekenen voor een wijk. Er staan veel verschillende organisaties. Van de Fietzersbond tot de jongerenstichting United Smile. LSA heeft twee stands, een jaren vijftig huiskamerstand met folders, en een snelle speeddate-stand van ons project Kan Wél!. Daar kunnen bewoners speeddaten met een buurtcoach en zo ervaren hoe Kan Wél! werkt. Kan wel! kan, net als de andere diensten die aangeboden worden op de markt, ingekocht worden met de vouchers. Maar hoe die vouchers precies werken en wie ze allemaal krijgt, daar is nog geen duidelijkheid over bij de

bewoners. Bij de LSA-stands worden veel vragen gesteld over die vouchers. Bewoners zijn ongeduldig, ze willen zo snel mogelijk vouchers kunnen inzetten, en ze willen echt aan de uitvoering van de wijkactieplannen beginnen.

Hun ongeduld wordt gedeeld door Lorna Koenen, de voorzitter van het bestuur van LSA. “Nu moet het gebeuren”, zegt ze tijdens haar openingswoord, “plannen zijn mooi en op papier gaat het binnenkort allemaal beter met de krachtwijken en de mensen die er wonen, maar papier is geduldig. De geschiedenis leert ons dat er in de uitvoering van alles mis kan gaan, met als belangrijkste struikelblok het gebrek aan samenwerking. Er moet aan veel verschillende problemen tegelijk gewerkt worden en bij elk probleem zijn er weer andere instel-

De workshops

Workshop 1: Iedereen doet mee

Gespreksleider is Elly Blanksma, Tweede Kamerlid voor het CDA.

Dit was een workshop met enthousiaste presentaties van bewoners met grote en kleine initiatieven uit het hele land. Zo was Arnold Paalvast er uit Amsterdam die een buurtcamping in Slotermeer heeft opgezet voor één weekend. “Om zo’n project op te starten heb je een lange adem nodig, maar mensen vinden het wel fantastisch!” Jo Papenburg en Ger Spapens uit Kerkrade vertelden over hun Mijnmuseum. “Wij vinden het heel belangrijk om te vertellen over het werken in de mijnen. Het had een grote economische en sociale rol in het leven van de mensen hier.”

Ook de presentaties van de jonge Jordy Askander uit Arnhem met zijn zelf opgezette Pannaveld en die van Nathalie Oldenstam met de Kids van Amsterdam Oost, waren prachtige voorbeelden van geslaagde bewonersinitiatieven.

Workshop 2: Samenwerking

Gespreksleider is Bas Jan van Bochove, Tweede Kamerlid voor het CDA.

Deze workshop ging over het samenwerken bij een wijkactieplan. Hoe werken gemeente, woningcorporaties en bewoners samen in de vier Utrechtse krachtwijken? Daarna kwam de praktijk aan bod. Karin Verdooren, de directeur van Mitros, en Cees Zorn van de bewonerscommissie zoomen in op de Lessepstraat in de Utrechtse wijk Zuilen. In deze

straat is na veel verzet van bewoners een plan tot sloop door Woningcorporatie Mitros ingetrokken en er is besloten de wens van bewoners te volgen om te renoveren. Volgens Cees Zorn was het onderhoud van de wijk er ernstig bij ingeschoten, doordat de corporatie in 2005 wilde slopen. Zorn: ‘Mitros liet nota bene de wijk eerst verpauperen, om vervolgens te melden dat sloop de enige oplossing was.’ Tijdens de workshop wordt duidelijk dat de samenwerking zacht gezegd niet van een leien dakje ging. Toen er de mogelijkheid vragen was om vragen te stellen, vroeg dan ook meteen iemand uit Amsterdam Z-O “of er sprake was geweest van een oorlogssituatie?” “Nee”, antwoordde Zorn. “Er is wel hard onderhandeld.” De bewonerscommissie had

foto's: Jan-Reinier van der Vliet

“Nu moet het gebeuren”

lingen en professionals betrokken die vaak langs elkaar heen werken of denken het beter te weten dan de ander. Bewoners zouden overal bij betrokken moeten worden, maar moeten daar vaak eerst voor vechten. Je krijgt er af en toe echt een punthoofd van.”

Macht

Na het vlammende betoog van Lorna worden door dagvoorzitter Karin Bruers een aantal mensen op het bankje geroepen: toenmalig minister Ella Vogelaar, Aedes-voorzitter Willem van Leeuwen, Woonbond-directeur Ronald Paping en Lorna Koenen. Karin stelt ze vragen en laat ook de mensen uit de zaal hun zegje doen. Tijdens het vraaggesprek benadrukken ze allen het belang van bewonersparticipatie. Paping zegt dat bewonersparticipatie nu overal hoog op de agenda staat

en waar dat niet gebeurt, gemeenten en corporaties onder druk moeten worden gezet om dit te verbeteren. Van Leeuwen beaamt dat gemeenten en corporaties niet meer kunnen ontsnappen. “Dat is het beleid van Vogelaar en daar sta ik nog steeds voor honderd procent achter.”

Na het vraaggesprek reikt Ella Vogelaar de eerste vouchers uit. “Geld geeft macht, dus met deze vouchers krijgen de bewoners meer macht in hun eigen buurt”, zegt ze terwijl ze de vouchers overhandigt aan drie bewonersinitiatieven. Yesim Calayier uit de wijk Nieuwland in Schiedam krijgt een tegoedbon van 10.000 euro, dat geld gaat ze gebruiken in om de jeugd aan het sporten te krijgen. Els Valentijn uit de wijk De Bennekel in Eindhoven krijgt 1.000 euro waarmee ze mozaïekmarathons gaat organiseren. Want door samen te mozaïeken, te ▶

veel steun gehad aan de toenmalige PvdA wethouder. Verbakel voegde hieraan toe dat de gemeente Utrecht er steeds zo goed mogelijk voor heeft gezorgd dat er een goed gesprek op gang kwam. Ook al was dat soms ‘in tweede instantie’.

Workshop 3: Met vouchers vertrouwen in de buurt

Gespreksleider is Staf Depla, Tweede Kamerlid voor de PvdA

Tijdens deze workshop wordt het nieuwe vouchersysteem van verschillende kanten belicht. Joop Hofman van het bewonersparticipatie-expertisecentrum Rode Wouw benadrukt dat bewoners bij de bewonersbudgetten niet alleen de zeggenschap hebben over de invulling en de betaling van de

initiatieven, maar dat zij ook zelf de initiatieven kunnen kiezen. Hij waarschuwt voor het gevaar dat professionals en ambtenaren inhoud gaan geven aan het vouchersysteem, omdat ze nog een lijstje met onuitgevoerde en financieel niet-gedekte wensen hebben liggen. Elly van Kooten, directeur Wijken van het ministerie VROM-WWI vertelt dat vouchersysteem een laagdrempelig systeem is. En ze benadrukt, in tegenstelling tot Hofman, dat coalities tussen bewoners en ambtenaren wél van belang zijn. Deze beide partijen hebben elkaar nodig in de uitvoering van de initiatieven en het continueren ervan. Sluit coalities is haar devies! Wim Kuut, ambtenaar bij de gemeente Enschede, vertelt dat ze al vijf jaar met Buurt in Actie werken.

Dit systeem lijkt voor 95 procent op het vouchersysteem en daarom hebben de bewoners besloten niet over te stappen op het vouchersysteem. Hij heeft een tip om mensen te werven voor de regiegroep. Hij zegt dat je aanwezig moet zijn in de wijk, bijvoorbeeld door een tent in de buurt te zetten. “Mensen gaan zich dan vanzelf organiseren.” Een ander punt dat bijzondere aandacht vraagt, is dat niet elk idee gelijk een uitvoerbaar plan is. Het vergt inspanningen van vele partijen, bewoners en professionals, om het idee om te vormen tot een project.

Voor meer informatie over het vouchersysteem: www.vrom.nl, www.vrom.nl (dossier krachtwijken), www.bewoners.nl.

foto: Stephen Deul

Nico Dijkshoorns visie op de dag

NIEUWE ARCHITECT KRACHTWIJK

helaas
u moet verhuizen
uw vrouw
past niet
bij
de
straatverlichting

NIEUW ELAN

sinds schele joop
zijn snackbar
officieel in een
krachtwijk lag
heette zijn zaak
opeens
la belle croquette
en
heette een frikandel
een in pinda-olie verwarmde
koeienuermelange
geserveerd
op een bedje
van uien

foto's: Jan-Reimer van der Vliet

koken en te eten komen buurtbewoners op een leuke manier meer in contact met elkaar. En Ahlam Salah uit Amsterdam, stadsdeel Osdorp krijgt een voucher van 10.000 euro, voor haar initiatief 'Promotieteam voor Schone Buurt'. In dit project vormen jongeren uit de buurt een promotieteam, geven ze informatie en voorlichting over afval en organiseren ze opruimacties in ruil voor zakgeld.

In totaal is er 95 miljoen euro beschikbaar gesteld voor bewonersinitiatieven in de 31 grote steden, waaronder ook de 14 steden met de 40 krachtwijken. In 13 gemeenten gaat men meedoen met het vouchersysteem zoals dat door LSA is ontwikkeld. Bewoners kunnen met vouchers activiteiten inkopen om de leefbaarheid en de sociale samenhang van hun wijk te vergroten.

Liefdesleger

Na deze uitreiking zijn er drie workshops. Zie kader voor meer informatie. De workshops worden erg goed bezocht. "Het was heel interessant, maar wel vol", zegt een dame uit Utrecht die net uit workshop 2 komt. En omdat de workshopzalen zo goed bezocht worden, is het wat rustig bij de doorlopende projectencarrousel. Pas als de workshops afgelopen zijn, wordt het wat drukker in de grote zaal waar bewoners en organisaties hun projecten en initiatieven in de wijken presenteren. Ook de dienstenmarkt is herstart en mensen struinen de stalietjes af. Vooral de grote roze oase van het liefdesleger Zina Platform trekt veel bekijks.

In de namiddag ontpopt dagvoorzitter Karin zich nog meer tot een cabaretière en als Nico Dijkshoorn ook nog zijn visie op de dag weergeeft in gedichten (zie kader) zit de stemming er goed in. Maar al snel gaan we weer de diepte in. Platformleden Joke Bakker en Harry Brinkerink presenteren het LSA-model hoe wijken echt van onderop moeten veranderen. Het belangrijkste in dit model is dat professionals en dienstverleners in de wijken sámen met bewoners moeten werken. In het slotdebat dat daarna begint met Tweede-Kamerleden Bas Jan van Bochove (CDA) en Staf Depla (PvdA), wethouders Tjeerd Herrema (Amsterdam) en Maarten Groene (Schiedam), corporatiedirecteuren Gerrit Breeman (Volkshuisvesting Arnhem), en Karin Verdooren (Mitros) blijkt dat de ideeën van het LSA veel bijval krijgen. "Het moet inderdaad van onderop gebeuren", zegt Staf Depla.

"De buurten moeten weer van de bewoners worden." En hoewel Breeman en Verdooren zeggen niet zo gecharmeerd te zijn van werken met modellen, geven ook zij toe dat er meer door bewoners zou moeten worden beslist. Iedereen ziet in dat actieve bewoners de experts zijn van de wijken. Er vallen weinig harde woorden, de sfeer tijdens het debat is wat tam. Niet iedereen laat het achterste van zijn tong zien.

Gelukkig doen de platformleden van het LSA dat wel tijdens de uitsmijter, het lied dat voor deze dag is geschreven door Ien van Duijnhoven: De meeste dromen zijn bedrog, maar wordt je wakker in je wijk, dan droom je nog. Luidkeels eindigen we een inspirerende dag. ■